

CEMUSI 2023 / Congrés Euroregional de Museografia Industrial. La museïtzació del Patrimoni Industrial a l'Euroregió Pirineus-Mediterrània. Museu del Calçat i de la Indústria d'Inca (Mallorca)

Juan José Burgués Mestre

Director del Museu de l'Educació de les Illes Balears

Proposta de taller d'impressió amb la impremta MINERVA "BOSTON" del Museu de l'Educació de les Illes Balears: la recuperació del patrimoni històric-educatiu com a font per a la innovació educativa.

Àmbit

Nous públics, nous ensenyaments

Paraules clau (màx. 5)

Patrimoni històric-educatiu

Història de la indústria de la impremta

Historia Pública Educativa

Innovación educativa

Resum 301 paraules

Estat de la qüestió

El Museu de l'Educació de les Illes Balears¹ és un centre d'interpretació del patrimoni escolar depenent de la conselleria d'educació del govern de les Illes Balears². És el segon museu més antic de l'estat espanyol³ i és hereu del *Museo Pedagógico Provincial de Baleares* fundat el 1918.⁴

El Museu està ubicat a la ciutat d'Inca, i des de 2022, al pavelló núm.7 del quarter del general Luque.

La seva missió és la implicació de la comunitat educativa en la recuperació i difusió del seu patrimoni escolar.⁵ *La peça del mes en els centres*⁶ és la seva iniciativa més important. Consisteix a oferir la seva col·laboració en l'estudi i posterior posada en

¹ [www.museueducacio.com]

² Decret 107/2001, de 3 d'agost, pel qual es crea l'Arxiu i Museu de l'Educació de les Illes Balears i se'n regula el funcionament (BOIB, Núm. 96, 11-08-2001, 12123).

³ Aulí, A. y Pons, J. (2017): "L'Arxiu i Museu de l'educació de les Illes Balears". XVIII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS. Inca. doi: 10.3306/JELINCA.18.161

⁴ COLOM, A.J. (1993). Joan Capó Valls de Padrinas, un temps, uns fets. Palma: Red de Bibliotecas Universitarias, Edicions (ISBN: 84-7632-169-4).

⁵[https://redols.caib.es/c07509017/wp-content/uploads/sites/197/2023/03/PLA-ANUAL-DActivitats-DEL-MUSEU-DE-LEducacio-DE-LES-ILLES-BALEARS-1-1.pdf]

⁶ [https://redols.caib.es/c07509017/wp-content/uploads/sites/197/2023/03/carta-directora-gral..pdf]

valor del seu patrimoni, “musealitzant-los”,⁷ i fent servir la història pública⁸ com la metodologia per desenvolupar iniciatives d’innovació educativa⁹ i descentralitzar de la seva col·lecció¹⁰.

Metodología adoptada

Miquel Duran i Saurina, Inca 1866, fundà una llibreria el 1903 i un taller d’impremta el 1907, va editar nombroses publicacions en català. El seu fill, Llorenç Maria Duran i Coli, mestre depurat, reorganitzà l’antiga impremta i fundà la seva pròpia Impremta Duran, dedicada a la impressió de publicacions educatives.¹¹

Fruit del coneixement d’aquest llegat industrial, el Museu de l’Educació ha restaurat una impremta Minerva “Boston” amb la qual se va introduir a Mallorca el mètode Freinet¹². L’ha exposat en la commemoració del 40è aniversari de l’Estatut d’Autonomia de les Illes Balears¹³ i ofereix un taller d’impressió per experimentar aquest mètode d’innovació educativa.

Objectius de la proposta

A partir de la metodologia descrita, els objectius són:

- Descriure el Taller justificant la necessitat de museïtzació del patrimoni industrial utilitzat dins l’àmbit educatiu.
- Mostrar els resultats de l’avaluació realitzada.
- Valorar el seu impacte sobre la innovació educativa seguint els estudis que presenta l’Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.¹⁴

Bibliografía.

ÁLVAREZ DOMÍNGUEZ, P. [Coord.] (2016): Los Museos Pedagógicos en España. Entre la memoria y la creatividad. Gijón: TREA, 264 pp.

Aulí, A. y Pons, J. (2017): “L’Arxiu i Museu de l’educació de les Illes Balears”. XVIII JORNADES D’ESTUDIS LOCALS. Inca. doi: 10.3306/JELINCA.18.161.

COILIN, A. (2010). Conceptos claves de museología. París: ICOM.

⁷ La Junta de Andalucía impulsa també un projecte similar amb molts més recursos. Per tant, vegeu: <https://colaboraeducacion30.juntadeandalucia.es/educacion/colabora/documents/14376893/14376697/Patrimonio+Programa+Marco/d13c99a3-b243-47e9-83a9-fd215a1b6088>

⁸ Rovai, M. G. de O. (2017). Historia pública: la comunicación y la educación histórica. *Hachetetepe. Revista científica De Educación Y Comunicación*, (14), 13–26. <https://doi.org/10.25267/Hachetetepe.2017.v1.i14.3>

HERMAN, F., BRASTER, S. & POZO, M. (2023). *Exhibiting the Past: Public Histories of Education*. Berlin, Boston: De Gruyter Oldenbourg. <https://doi.org/10.1515/9783110719871>

⁹ GIMENO SACRISTÁN, J. (2013). En busca del sentido de la educación. Madrid: Ediciones Morata. 270 pp.

¹⁰ COILIN, A. (2010). Conceptos claves de museología. París: ICOM.

https://icom.museum/wp-content/uploads/2022/02/Conceptos_claves_ES.pdf

¹¹ DURAN I SAURINA, M. (1982). *Poesies*. Inca: Ajuntament d’Inca.

JANER MANILA, G (1983). *Miquel Duran i Saurina*, Palma: Imp. Apòstol y Civilizador.

¹² JAUME, M., & CAMPANER, M. J. (2001). *Freinet a Mallorca: Miquel Deyà Palerm i l’escola de Consell (1930-1940)*. Lleonard Muntaner.

¹³ <https://redols.caib.es/c07509017/dia-de-les-illes-balears-2023/>

¹⁴ <http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/observatori.html>

COLOM, A.J. (1993). Joan Capó Valls de Padrinas, un temps, uns fets. Palma: Red de Bibliotecas Universitarias, Edicions (ISBN: 84-7632-169-4).

DURAN I SAURINA, M. (1982). *Poesies*. Inca: Ajuntament d'Inca.

FANCOURT, D., & FINN, S. (2019). *What is the Evidence on the Role of the Arts in Improving Health and Well-being?* A Scoping Review (2019) (HEN 67). World Health Organization. Regional Office for Europe. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/329834>. Licencia: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. 133pp.

FALK, J. H. (2021). *The Value of Museums: Enhancing Societal Well-being*. Rowman & Littlefield. 231 pp.

GIMENO SACRISTÁN, J. (2013). En busca del sentido de la educación. Madrid: Ediciones Morata. 270 pp.

HERMAN, F., BRASTER, S. & POZO, M. (2023). *Exhibiting the Past: Public Histories of Education*. Berlin, Boston: De Gruyter Oldenbourg. <https://doi.org/10.1515/9783110719871>

JANER MANILA, G (1983). *Miquel Duran i Saurina*, Palma: Imp. Apòstol y Civilizador.

JAUME, M., & CAMPANER, M. J. (2001). *Freinet a Mallorca: Miquel Deyà Palerm i l'escola de Consell (1930-1940)*. Lleonard Muntaner.

Rovai, M. G. de O. (2017). Historia pública: la comunicación y la educación histórica. *Hachetetepé. Revista científica De Educación Y Comunicación*, (14), 13–26.

Sureda Garcia, B. i Barceló Bauzà, G. (2021), "*The materiality of education: heritage conservation and new approaches to the history of education in Spain (1990-2020)*", "*Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació*", Número 38, 105-133.

Vivir y sentir el patrimonio (2023). Andalucía: Junta de Andalucía. Consejería de Educación.